

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.VI.21.254/2016/4.

A tanács tagjai: . Kollár Márta a tanács elnöke
Tamáné dr. Nagy Erzsébet előadó bíró
. Puskás Péter bíró

A felperesek: I. rendű
II. rendű

A felperesek képviselője: . ifj. Szilágyi János ügyvéd

Az alperesek: I. rendű
II. rendű

Az I. rendű alperes képviselője: dr. Ruttkay Gábor ügyvéd,
ügygondnok

A II. rendű alperes képviselője: . Zahorán Alex ügyvéd

A per tárgya: szerződés semmisségének a
megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:
felperesek

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
Törvényszék
2.Pf.25.754/2015/3.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:
Járásbíróság
5.P.20.340/2015/26.

Rendelkező rész

- A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az I. és II. rendű felperesek egyetemleges adóstársként tartozáselismerő nyilatkozatot tettek, amelyben elismerték, hogy az I. rendű alperesnek 70.000.000 forint tőke és járulékaival tartoznak és vállalták, hogy azt 2005. december 31. napjáig megfizetik. A nyilatkozatukat a közjegyző közokiratba foglalta. Az I. rendű alperes 2009. december 21. napján írásban felszólította a felpereseket, hogy a 2004. december 30-án kelt közjegyzői okiratba foglalt 70.000.000 forint és járulécai tartozásukat rendezzék. Az I. rendű alperes a következő napon, 2009. december 22. napján engedményezési szerződést kötött a II. rendű alperessel, amelyben a követelését, mint bizonytalan követelést 1.000.000 forint ellenében a II. rendű alperesre engedményezte. A közjegyzői okirat alapján folyó végrehajtási eljárásban a Budai Központi Kerületi Bíróság végzésével megállapította, hogy az I. rendű alperes jogutóda a II. rendű alperes.

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

- [2] A felperesek módosított keresetükben a Pp. 123. §-a alapján annak megállapítását kérték, hogy a perbeli engedményezési szerződés velük szemben nem hatályosult, figyelemmel arra, hogy az engedményezés tényéről az I. rendű alperes a felpereseket nem értesítette, holott azt az engedményezési szerződésben vállalta. Az I. rendű alperes a teljesítésre 2009. december 21. napján felszólította őket írásban, így az I. rendű alperes igényérvényesítési lehetősége 2014. december 21. napján megszűnt, a követelés elévült, azt velük szemben a II. rendű alperes a végrehajtási eljárásban már nem érvényesítheti az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 328. § (3) bekezdése, 324. § (1) bekezdése alapján.
- [3] Az I. rendű alperes ügygondnoka a kereset elutasítását kérte. Utalt arra, hogy az engedményezésről szóló értesítés elmulasztása nem eredményezi az engedményezési szerződés érvénytelenségét, csupán azt, hogy az a felperesek tekintetében hatálytalan. Miután azonban a felperesekkel szemben végrehajtási eljárás indult, ez az elévülést megszakította. A végrehajtási eljárásban a felperesek az engedményezésről tudomást szereztek, ez értesítésnek minősül.
- [4] A II. rendű alperes a kereset elutasítását kérte, csatlakozott az I. rendű alperes ügygondnokának álláspontjához miszerint az engedményezési szerződésről történő értesítés elmaradása nem hat ki az engedményezési szerződés érvényességére és a felperesek a végrehajtási eljárásra tekintettel nem hivatkozhatnak arra, hogy az engedményezésről nem tudtak.

Az első- és másodfokú ítélet

- [5] Az elsőfokú bíróság a felperesek keresetét elutasította. Ítéletének indokolásában kifejtette, hogy bár a felperesek megállapítási keresetet terjesztettek elő, annak a Pp. 123. §-ában írott feltételei nem állnak fenn. A Kúria BH 2015.71. számú döntésében megnyilvánuló bírói gyakorlat szerint a végrehajtási eljárás megindulását megelőzően az adósnak fennáll a jogvédelmi igénye a megállapítási kereset indítására, a végrehajtási eljárás megindulását követően azonban erre a jogvédelemre a végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti per alkalmas. A felperesek ellen már folyik a végrehajtás, így az adósok jogvédelmének érdekében megállapítási kereset már nem indítható. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperesek keresete érdemben sem megalapozott, hiszen a kötelezett értesítésének elmaradása nem teszi az engedményezési szerződést érvénytelenné, az értesítés csak annyit jelent, hogy ezt követően a kötelezett a régi jogosult kezéhez már nem teljesíthet. A felperesek az engedményezésről értesítést kaptak azáltal, hogy a végrehajtási eljárásban született végzésből értesültek arról, hogy az I. rendű alperes jogutóda a II. rendű alperes.
- [6] A felperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Ítéletének indokolásában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság megalapozott döntést hozott, az ügyben a tényállást feltárta és a döntése megfelel az anyagi jogi jogszabályi rendelkezéseknek. Ítéletének indokolásában utalt arra, hogy az engedményezési szerződés érvényességét a felperesek nem vitathatják, az engedményezésről való értesítés elmaradása miatt a követelés nem évül el, az értesítésnek a teljesítés szempontjából van jelentősége. Az engedményezési szerződés esetleges érvénytelensége sem szüntetné meg azonban az adós fizetési kötelezettségét az elévülési időn belül.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [7] A jogerős ítélet ellen a felperesek nyújtottak be felülvizsgálati kérelmet. Ebben a jogerős ítéletnek az elsőfokú ítéletre kiható hatályon kívül helyezését és a kereseti kérelmüknek való helyt adást kérték. Fenntartották azt az álláspontjukat, hogy megállapítási kereset előterjesztésére jogosultak a perbeli engedményezési szerződés vonatkozásában, amely a Ptk. 328. § (3) bekezdése alapján velük szemben nem hatályosult. A tartozás az I. rendű alperessel szemben áll fenn, amely azonban a Ptk. 324. § (1) bekezdése alapján elévült. A felperesek szerint az elsőfokú bíróság is eljárási hibákat vétett, a kereseti kérelem tárgyában a bizonyítást nem folytatta le teljes körűen. Az elsőfokú bíróság alaptalanul hivatkozott az EBH 2003.868. számú eseti döntésre, mert a felperesek nem az engedményezési szerződés érvénytelenségének

megállapítását kérték, hanem annak megállapítását, hogy az velük szemben nem hatályosult. A végrehajtási eljárásban született végzés nem felel meg a Ptk. 328. § (3) bekezdése szerinti értesítésnek, mert az nem a felek valamelyikétől származik, a végzés nem tartalmaz konkrét adatot a fennálló követelésre vonatkozóan, az értesítés hiánya tehát megállapítható. Az I. rendű alperes írásbeli felszólítást küldött 2009. december 21. napján, majd készült ugyanezen a napon egy olyan értesítést tartalmazó felszólító levél is, amely már hivatkozik az engedményezési szerződésre, amely azonban egy nappal később december 22-én került aláírásra. Értesítés hiányában a felperesek továbbra is az eredeti jogosulttal, az I. rendű alperessel állnak jogviszonyban, akinek igényérvényesítési lehetősége azonban a 2009. december 21-én kelt felszólító levélhez képest 2014. december 21. napján megszűnt.

A felperesek szerint a másodfokú bíróság megsértette a Ptk. 234. §-át, a Pp. 3. § (2) bekezdését, 213. §-át, 239. §-át és 253. § (3) bekezdésének rendelkezéseit. Az I. rendű alperes képviselője is úgy nyilatkozott, hogy a felperesek az engedményezésről szóló értesítést nem kapták meg, ez nem eredményezi a szerződés érvénytelenségét, hanem az engedményezési szerződést hatálytalanná tette a felperesek tekintetében, ezt a másodfokú bíróság nem vette figyelembe. Az elsőfokú bíróság ítéletét az elkövetett eljárási hibák ellenére helybenhagyta.

A Kúria döntése és jogi indokai

[8] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

[9] A felperesek tartozása 2005. december 31. napján járt le. Az I. rendű alperes 2009. december 21. napján a felperesekhez fizetési felszólítást intézett, a fizetési felszólítást a felperesek nem vitatottan megkapták. Ez a 327.§ (1) bekezdése alapján az elévülést megszakította. A (2) bekezdés értelmében az elévülés megszakadása után az elévülés újrakezdődik. Ezt követően a közjegyzői okirat alapján 2010-ben végrehajtási eljárás indult a felperesek, mint adósok ellen a Budai Központi Kerületi Bíróság előtt, tehát a követelés érvényesítése az elévülési időn belül megtörtént. A Kúria egyetért az eljáró bíróságoknak azon álláspontjával, hogy a felperesek nem jogosultak megállapítási kereset előterjesztésére, azonban a felperesek keresete érdemben is megalapozatlan. A felperesek alaptalanul hivatkoznak arra, hogy az I. rendű alperes követelése 2014. december 21. napján elévült.

[10] A Ptk. 328. § (3) bekezdése értelmében az engedményezésről a kötelezettet értesíteni kell; a kötelezett az értesítésig jogosult az engedményezőnek teljesíteni. A 2009. december 21-i fizetési felszólítás alapján, miután az I. rendű alperes ebben az engedményezésre nem utalt, a felperesek azzal számolhattak, hogy a

követelést az I. rendű alperes részére kell megfizetniük. Helyesen hivatkozik a másodfokú bíróság ítéletében arra, hogy az engedményezési szerződésről szóló tudomásszerzés a teljesítés körébe tartozó kérdés, csak annyit jelent, hogy a Ptk. 328. § (3) bekezdése értelmében a kötelezett az értesítésig az engedményezőnek jogosult teljesíteni. A felperesek perindításáig azonban az engedményezésről történő értesülésük megtörtént, hiszen a felperesek ellen indult végrehajtási eljárásban a bíróság végzésével megállapította a II. rendű alperes jogutódlását és azt az engedményezési szerződésre alapította. A felperesek alaptalanul hivatkoznak arra, hogy e végzés nem volt arra alkalmas, hogy a felpereseknek az engedményezésről való értesítésére szolgáljon. Az értesítésnek kizárólag az a célja, hogy a kötelezett az új jogosult személyéről tudomást szerezhessen. Ez a bíróság közokirati formában meghozott végzésének kézbesítésével megtörtént. A Ptk. 329. §-a szerint az engedményezéssel az engedményes a régi jogosult helyébe lép és átszállnak rá a követelést biztosító zálogjogból és kezességből eredő jogok is. Az engedményes tehát a kifejtettek alapján egy fennálló, el nem évült követelésnek vált a jogutódjává az engedményezés folytán. A felperesek a perindításukig az ellenük folyó végrehajtási eljárás keretében értesültek az engedményezésről, így ezt követően megalapozottan már nem terjeszthetnek elő olyan kereseti kérelmet, hogy a bíróság állapítsa meg miszerint az engedményezési szerződés velük szemben nem hatályosult.

- [11] A kifejtettek alapján a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, ezért azt a Kúria a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül eljárva, a Pp. 275. § (3) bekezdése szerint hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [12] Az alperesek érdemi ellenkérelmet nem terjesztettek elő, a Kúria az ügyet tárgyaláson kívül bírálta el, így perköltségük nem merült fel, ezért a Kúria az erről való határozathozatalt mellőzte.

Budapest, 2016. december 6.

Dr. Kollár Márta s.k. a tanács elnöke, Tamáné dr. Nagy Erzsébet s.k. előadó bíró, dr. Puskás Péter s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

Sz.Sz.

bírósági ügyintéző